

ואלה המשפטים

תשל"ח

V'Eileh HaMishpatim

5738

Simply
CHASSIDUS

www.simplychassidus.com

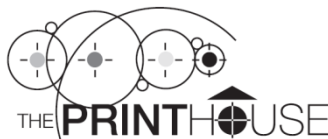
About Simply Chassidus

Simply Chassidus releases one *ma'amar* of the Rebbe each month with English translation and commentary. Each *ma'amar* is divided into three sections, each of which can be learned in approximately one hour. By learning one section per week, usually on Shabbos morning, participants can finish one *ma'amar* per month, with time to review the *ma'amar* on Shabbos Mevarchim.

Simply Chassidus is translated by Simcha Kanter and is a project of Congregation Bnei Ruven in Chicago under the direction of Rabbi Boruch Hertz.

Reviewed with Rabbi Fischel Oster in the *zechus* of *refuah shleima* for אר"י יהודה בן שרה רבקה.

Made possible by

538 Johnson Avenue | Brooklyn, NY 11237
 t 718.628.6700 f 718.628.6900 e jobs@tphny.com w tphny.com

The *ma'amar* "V'Eileh HaMishpatim 5738" from Sefer Hamaamorim Volume 3 is copyrighted by Kehot Publication Society, a division of Merkos L'inyonei Chinuch, and is reprinted here with permission.

Section One

The Rebbe said this *ma'amar* in 5738 (1978) and it is based on the first two *pesukim* from *parshas Mishpatim*:

And these are the laws that you shall set before them. וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשֶׂים לְפָנֵיהֶם:

Should you buy a Hebrew slave, he shall work [for] six years, and in the seventh [year], he shall go out to freedom without charge. כִּי תִקְנֶה עֶבֶד עִבְרִי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד וּבְשִׁבְעַת יָצָא לְחֶפְשִׁי חֲנָם:

The Rebbe begins the *ma'amar* by referencing several questions asked by the previous *Rabbe'im*:

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם¹, ומדייק בזה כ"ק אדמו"ר הזקן בתו"א ריש פרשתנו² דצלה"ב דלפניהם משמע לשון רבים וכי תקנה הוא לשון יחיד, והול"ל כי יקנו.

Question One:

In *Torah Ohr* the Alter Rebbe points out that the first *possuk* says "before **them**" (plural), and the second *possuk* continues "Should **you** buy a Hebrew slave" (singular). Why isn't the grammar consistent between these two *pesukim*? Shouldn't the second *possuk* also use the plural form of "you"?

גם ידוע הדיוק³ מפני מה התחיל כל המשפטים בדין עבד עברי דוקא [זזהו גם כוונת המדרש⁴ עה"פ באמרו אני קניתי אתכם במצרים וכו', לבאר טעם התחלת ואלה המשפטים בדין עבד עברי].

This *parsha* comes directly after the Giving of the Torah and the Ten Commandments, and instructs Moshe to teach all the laws of the Torah to the Jewish people ("And these are the laws that you shall set before them").

Question Two:

In *Ohr HaTorah* the Tzemach Tzedek asks the following question: Why did the Torah choose to mention the laws of buying a Hebrew slave first?

(This was also the question behind the explanation of the Midrash on this *possuk*: When the Midrash comments that "I [Hashem] acquired you [as My slaves] in Egypt," the intent of the Midrash is to explain why the Torah first taught the laws of buying a Hebrew servant. The Midrash answers that "just like Hashem created the world in six days and rested on Shabbos, so too shall you only work a Hebrew slave for six years and then let him go free." [However, this *ma'amar* will explain a different reason.]

ועוד כמה דיוקים עה"פ, כמבואר בדרושי רבותינו נשיאינו ממלאי מקומו.

There are also many other questions on this *possuk*, as mentioned in the *ma'amarim* of the previous *Rabbe'im*.

The Rebbe first begins to explain why the first *possuk* says "before **them**" (plural):

(ב) **והענין** הוא, דהנה מ"ש ואלה המשפטים וגו' הו"ע כללי כמובן גם מפ"י רז"ל שקאי על כללות ענין לימוד התורה. וזהו ג"כ מ"ש תשים (ל' יחיד) דקאי על משה, כי ענינו של משה הו"ע התורה⁵, ואח"כ אומר לפנייהם (ל' רבים), היינו שע"י היתה המשכת התורה לכאור"א מישראל עד סוף כל הדורות, וכמ"ש⁶ זכרו תורת משה עבדי, עד לתינוק המתחיל לדבר שאביו מלמדו תורה⁷, והיינו הפסוק⁸ תורה צוה לנו משה גו'.

The *possuk* "And these are the laws that you shall **set before them**" refers to the general concept of learning Torah, as understood from

the fact the Sages explain the overall approach to learning Torah based on this *possuk*. (The Sages teach that the Torah must be explained so clearly that it is like a “set table” before those learning it – it should be “set before them”).

This is also why the *possuk* uses the terms, “that **you** (singular) shall set before **them**”: “you” refers to Moshe Rabbeinu, and “them” refers to every single Jew throughout history. Moshe represents the entire concept of Torah, as the Jews are commanded, “Remember the Torah of **Moshe**, My servant.” Similarly, when a child first learns to speak, his father should teach him the *possuk*, “The Torah which **Moshe** commanded us is the inheritance of the descendants of Ya’akov.”

In addition to referring to the overall concept of Torah, this *possuk* also teaches a general lesson regarding the way in which a Jew needs to learn Torah:

וכמו"כ ישנה הוראה כללית בפסוק זה גם באופן לימוד התורה, שצ"ל באופן מסויים דוקא כדרז"ל⁹ במ"ש תשים לפנייהם שהרב שלמד כו' חוזר ושונה הדבר אפי' כמה פעמים עד שיבינו עומק ההלכה בטעמה היטב,

Commenting on the words, “which you shall set before them,” the Gemara says that a teacher must teach his student over and over until the student understands the depth of the reasoning behind the law being taught.

In the “Laws of Learning Torah” the Alter Rebbe adds an additional point:

ומוסיף עוד אדה"ז בזה בסיום הל' ת"ת של¹⁰ דצריך אתה לשים לפנייהם טעם המיישב תלמודם ומשימו בלבם [וי"ל דבמ"ש אדה"ז שמשומו בלבם מפרש דמ"ש (תשים) לפנייהם היינו לפנימיותם¹¹ , דזהו כשמשומו בהלב],

The Alter Rebbe says that "you must set it before them with a reason that helps them internalize the concepts and sets the understanding upon their hearts." The source for the Alter Rebbe's addition seems to be the word "*lifneihem*" (before them) which can also be interpreted as "within them - in their *pnimius* ("taking it to heart" to become **part** of them)," which occurs when the Torah is "set upon their hearts."

The process of completely incorporating the Torah into one's mind and heart is a requirement for **every** Jew, as can be seen in the following two points:

שזהו ענין כללי בלימוד התורה דכאו"א מישראל (שהרי לימוד התורה היא מצוה שבגופו, שכל א' מחויב בה). וכמ"ש¹² ושננתם לבניך ודרז"ל¹³ שיהיו דברי תורה שנונים ומחודדים בפין (שזהו כענין הנ"ל שההלכה צ"ל ברורה ומסודרה וכו'), דזהו חיוב על כאו"א מישראל [שהרי נוסף על החיוב דושננתם לבניך, צ"ל השינון בדברי תורה גם בלימוד האב (והרב) עצמו, ואדרבה, דוקא עי"ז שתחלה ישנו אצלו השינון בדברי תורה אפ"ל אח"כ ושננתם (גם) לבניך].

First, the mitzvah of learning Torah is a personal obligation on every individual, and it is impossible for anyone to be exempted from this type of mitzvah by someone else performing it on his behalf. Since **every** Jew must learn Torah, and Torah learning must be "set upon one's heart", we therefore see that **every** Jew must learn Torah in such a way that it is "set upon their heart."

Second, every Jewish man is commanded, "And you shall teach them (the words of Torah) to your sons." Commenting on the word "*v'shinantam*" (and you shall teach them), the Sages comment, "The words of Torah must be 'on the tip of your tongue with **sharp** clarity' so when a person asks you something, you will not have to hesitate to answer his question - rather, you will tell him immediately." (The word "*v'shinantam*" is interpreted as meaning "make them sharp.")

(This is similar to the explanation above regarding “which you shall set before them.”)

If every Jew is expected to teach his sons until they know it with “**sharp**” clarity, it is obviously necessary for the father himself to understand it with at least the same degree of clarity.

This explains why this *possuk* comes directly after the Giving of the Torah:

ועפ"ז מובן¹⁴ מ"ש ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם מיד לאחר פרשת מ"ת, כי בפסוק זה ישנה הוראה כללית באופן [לימוד התורה דכאו"א [הן בהלימוד עם עצמו, וכן בושנתם לבניך כפשוטו, ולבניך אלו התלמידים כדחז"ל¹⁵ עה"פ] ע"פ דרז"ל הנ"ל ובעיקר באופן] עבודת האדם לקונו.

In addition to the instruction regarding the level of commitment and clarity we must achieve in both learning and teaching Torah, whether to our actual children or our students (who are also referred to as “children”), it also contains within it a lesson regarding the overall service of Hashem. Just like learning Torah needs to be structured, deliberate, and “taken to heart,” so too the service of Hashem needs these same qualities.

After the first *possuk* provides this overall approach to serving Hashem, the following *pesukim* describe the various stages of serving Hashem in greater detail.

ג) **וממשיך** הכתוב לבאר פרטי העבודה ובסדר מן הקל אל הכבד, דהרי העבודה צ"ל באופן דמעט מעט אגרשנו¹⁶.

After the **general** lesson about serving Hashem in the first *possuk*, the Torah continues and mentions three different levels of serving Hashem. These are ordered from the most basic through the most advanced levels, as growth in divine service must be done in a way of

"little by little I will drive them out." (On a simple level, this *possuk* refers to how Hashem drove out the non-Jewish nations from Eretz Yisroel, but on a deeper level it refers to how a Jew "drives out" the negative behaviors and influences within himself "little by little" as he grows in his service of Hashem.)

The Rebbe first explains the two levels referred to in the *possuk* regarding a Hebrew slave:

והתחלת העבודה היא במ"ש¹⁷ כי תקנה עבד עברי גו', דבזה כלולים ב' בחינות בעבודה, בחי' עבד כנעני ובחי' עבד עברי, כמובן ממה דאיתא במכילתא¹⁸ והובא בפרש"י עה"ת¹⁸ (דמזה מובן שזהו גם ע"פ פש"מ¹⁹) דעבד עברי היינו עבד שהוא עברי או אינו אלא עבדו של עברי (עבד כנעני שלקחתו מישראל) ת"ל כו', דהמסקנה היא שקאי על עבד שהוא עברי, אך מ"מ ישנו קס"ד (גם בפש"מ כנ"ל) שהוא עבד כנעני וצריכים לימוד מיוחד (ת"ל) לשלול סברה זו, דמזה מובן שיש מקום לומר (בתור קס"ד) דקאי גם על עבד כנעני.

Even though the *possuk* only refers to a Hebrew (Jewish) slave, it **also** includes within it the concept of a Canaanite slave for the following reason:

Rashi quotes a question of the Mechilta regarding our *possuk*. Commenting on the words "*eved ivri*" (Hebrew slave), the Mechilta asks, "Does the phrase '*eved ivri*' mean 'a Hebrew who **is** a slave' or 'a [non-Jewish] slave **of** a Hebrew?'"

Even though the Mechilta concludes that this phrase refers to "a Hebrew who **is** a slave," since we would have assumed (without the teaching of the Mechilta) that the *possuk* referred to "a [non-Jewish] slave **of** a Hebrew," we see that these words **include** the concept of a non-Jewish slave.

ובזה (בבחי' עבד כנעני) הוא תחלת העבודה²⁰, ואח"כ מתעלה בעבודתו ומגיע לבחי' עבד עברי, ועד שמגיע לבחי' אמה העברי', וכדלקמן.

These two levels of a "Canaanite slave" and "Hebrew slave" represent the beginning levels of serving Hashem. After several *pesukim* discuss the laws of the Hebrew slave, the Torah continues to explain the "Hebrew maidservant" – the third level of serving Hashem.

The Rebbe now explains these three levels:

ד) **והענין** הוא, כמבואר בהדרושים²¹ בארוכה [ובפרט בהדרוש שכותב עליו כ"ק אדמו"ר הצ"צ באוה"ת²² שהדרוש הזה מרבינו הגדול נ"ע כו' והוא דרוש נכבד מאד וכו' והוא מענין מדריגת צדיק ורשע ובינוני הנזכר בתניא] די ש ג' מדריגות בנפש האדם, עבד כנעני, עבד עברי ואמה העברי', וענינם הוא ג' המדריגות נר"ן, ומבואר שם שהם ענין צדיק ורשע ובינוני.

Many *ma'amarim* of the previous Rebbe'im explain that these three types of slaves refer to three levels within the soul of a Jew, which also correspond to the three possible states of a Jew's service of Hashem. (This point is explained at length in a *ma'amar* of the Tzemach Tzedek which explains the *ma'amar* from the Alter Rebbe on which this *ma'amar* is based. In that *ma'amar*, the Tzemach Tzedek writes that this *ma'amar* of the Alter Rebbe is especially significant and refers to the three levels of *tzadik*, *benoni*, and *rasha* described in Tanya.)

The three levels can be summarized as follows:

Slave	Level of Soul	Motivation
Canaanite slave	<i>Nefesh</i>	Non-emotional dedication (<i>Rasha</i>)

Hebrew slave	<i>Ruach</i>	Inspired by the natural emotions of the G-dly soul (<i>Benoni</i>)
Hebrew maidservant	<i>Neshama</i>	Inspired by emotions that are a result of intellectual contemplation of G-dliness (<i>Tzadik</i>)

[Editor's note: The chart above represents a simplified version of how the *tzadik*, *benoni*, and *rasha* correspond to the three levels above. In actuality, the exact parallel is more nuanced.

The Tzemach Tzedek explains that since the "Canaanite slave" has the title of "slave," which therefore represents someone who is serving Hashem (like a slave serves his master), it is impossible to say that the level of "Canaanite slave" refers to a **complete** *rasha* (*rasha v'ra lo*). Rather, this refers to a Jew who **feels** that he wants to be "obligation-free," but nonetheless dedicates himself to serving Hashem. This may express itself as perfect dedication (*benoni*) or imperfect dedication (*rasha v'tov lo* – someone who sometimes loses the battle against his animal soul), but is always referring to someone who is serving Hashem.

Similarly, a *benoni* can either be someone who has tapped into his soul's natural love for Hashem (the "*benoni* who does not serve Him" from Tanya), or can reach the higher level of developing a love and fear of Hashem that is based on an intellectual understanding of G-dliness.

Therefore, even though the "main" level of the *benoni* is the "Hebrew slave," there is also a level of *benoni* that corresponds to **all three** of the levels described here.

The *tzadik* referred to here only refers to the "*tzadik v'ra lo*" (incomplete *tzadik*) explained in Tanya, as it corresponds to the world of *Briya* and not *Atzilus*. **End of editor's note.**]

ובזה הוא סדר העבודה דתחלה הוא העבודה דבחי' עבד כנעני ואח"כ עבד עברי ואמה העברי', וכדאיתא בזהר בסבא דמשפטים²³ דב"נ כד אתיליד יהבין לי' נפשא כו' זכה יתיר יהבין לי' רוחא כו' זכה יתיר יהבין לי' נשמתא, דמיד בשעת הלידה נמשך לכל אחד בחי' נפש (שבמדריגות הנשמה), שמצד בחי' זו העבודה היא בבחי' נפש, ואח"כ ע"י עבודתו עולה לבחי' רוח שהיא נעלית יותר, ועד שמגיע לבחי' נשמה (ולהעבודה שמצד בחינות אלו), כמבואר פרטי החילוקים שבהעבודה דנר"ן בקונטרס העבודה²⁴.

As the Zohar explains, these three levels represent the progressive growth in one's service of Hashem. The Zohar says that when a person is born, he is given the level of *nefesh*, and when he merits it, he is then given the levels of *ruach* and then *neschama*." As explained in the previous paragraph, each level of the soul corresponds to a particular type of service of Hashem (simple dedication, natural emotions, etc.), which the Rebbe Rashab explains at length in *Kuntres HaAvodah*.

In the next section the Rebbe will explain how it's possible that the non-Jewish Canaanite slave can even represent a Jew who has reached the level of a *benoni*.

Section Two

In the first section of the *ma'amar* the Rebbe explained the following points:

- The overall subject of the *ma'amar* focuses on the meaning of the *possuk*, "And these are the laws that you shall set before them" and how it serves as an introduction to the following *pesukim* which discuss the laws of slaves.
- The *possuk* "And these are the laws that you shall set before them" contains the instructions on how Torah must be taught to one's students (and how each individual must learn). Each concept must be clearly organized and "presented before them like a set table" so the students are able to completely absorb the teaching, and one must be able to "sharply answer" any question he is asked regarding the material he learned.
- Similarly, this *possuk* also teaches us the approach in our overall service of Hashem. Each stage of growth must be structured, deliberate, and fully internalized.
- The following *pesukim* refer to the topics of the Canaanite slave, the Hebrew slave, and the Hebrew maidservant. These three levels correspond to three stages of serving Hashem represented by the soul-levels of *nefesh*, *ruach*, and *neschama*.
- Additionally, these three levels refer to the three levels of *tzadik*, *benoni*, and *rasha* explained in Tanya.

In this section, the Rebbe will explain the Canaanite slave in greater detail.

ה) **והנה** בביאור ענין עבד כנעני שקו"ט בהגהות והערות וביאורי כ"ק אדמו"ר הצ"צ שבאזה"ת²⁵ אם זהו בחי' רשע וטוב לו או בינוני הנזכר בתניא, ומסיים שם²⁶ דשניהם אמת. ולפ"ז, בחי' עבד כנעני קאי הן על רשע והן על בינוני.

In the Tzemach Tzedek's notes on the Alter Rebbe's *ma'amar*, he discusses whether the level of a "Canaanite slave" refers to a *rasha v'tov lo* (someone who sometimes loses the battle against his animal soul) or a *benoni* (someone who has perfect self-control and never gives in to his animal soul).

On one hand, the Alter Rebbe references the *possuk*, "The *rasha'im* are filled with regret," which in Tanya refers to a *rasha v'tov lo*. On the other hand, the Alter Rebbe describes him as being "forced to do good and turn away from evil for the **entire day**," which seems to imply someone who is a *benoni*.

The Tzemach Tzedek concludes that the term "Canaanite slave" refers to someone whose soul is from the world of *Asiyah*, which corresponds to the level of *nefesh*. This type of person doesn't experience emotional love and fear of Hashem; rather, he serves Him out of sheer focus and dedication. Most people in this category have not reached the level of *benoni*, but it is possible to reach the level of *benoni* without experiencing these emotions. Therefore, "Canaanite slave" can refer to either a *rasha v'tov lo* or a *benoni*. [It does not refer to a *rasha v'ra lo* (a complete *rasha*), as explained in the first section.]

The Rebbe questions how a "Canaanite slave" can refer to a *benoni*:

ולכאורה צלה"ב, דאיך אפשר שגם מי שהוא בבחי' עבד, דעבדא בהפקירא ניחא לי'²⁷ [שעיקר רצונו ונחת רוח שלו הוא בהפקירא כו' וילך אחר שרירות לבו, ומה שעושה ועובד הוא רק בע"כ מצד אימת הדין שלא יכהו בשבט, כמבואר בארוכה בהדרושים²⁸], יהי' בבחי' בינוני [ויקיים השבועה להיות בינוני²⁹], שהרי הבינוני לא עבר עבירה

מימיו ולא יעבור לעולם כמבואר בתניא³⁰, וכידוע פתגם חסידים הראשונים דהלואי בינוני.

The Gemara describes a slave as someone who "enjoys freedom from all his responsibilities." Even though he obeys the commands of his master, he only does this out of fear of punishment. If left to his own devices, he would follow his own desires and do as he wishes. [The Tzemach Tzedek explains that the "fear of the master's rod" refers to the effect that the G-dly soul has on the Jew. Even though the G-dly soul is not expressed in a revealed way, it still affects him in a way of *makif*. The word "*shevet*" (rod) is interpreted as being related to a "*kochav d'shavit*" (shooting star) that suddenly falls from above. Similarly, the *rasha* is suddenly inspired to do *teshuvah* and serve Hashem due to the *makif* inspiration of his G-dly soul.]

If a slave would prefer to follow his own desires, how can the Tzemach Tzedek explain that a *benoni* can be described as a "slave?" A *benoni* has **perfect** dedication to Hashem; Tanya says that "he [reaches a state where it is as if] he **has** never sinned and **will** never sin." This is an expression of nullifying one's own will, while a slave only desires to fulfill his own will! How can we say that even someone who desires to fulfill his **own** will can be a *benoni*?

The Rebbe explains how the term "slave" can refer to a *benoni*:

אך הענין הוא, שלהיות בינוני הוא ביכלתו של כאו"א (כולל זה דבהפקירא ניהא לי³¹) כמובן מזה שבהשער ד"ספר של בינונים" (שענינו תוכן הספר) כותב כ"ק אדה"ז [וכידוע³² שגם השער כתבו אדה"ז] דקדוב אליך הדבר מאוד³³ בפ"ך ובלבבך לעשותו³⁴, ובפנים התניא³⁵ כותב עוד דמדת הבינוני היא מדת כל אדם [והיינו דגם מצד מדידה והגבלה (דענין המדה) (מדת) שייך לומר רק כשישנו גדר מדוה"ג) הנה בחי' הבינוני היא לפי"ע ומדידת כל אדם, כי יהי' מי שיהי' מישראל (כל אדם) הוא בכלל אתם קרויין אדם³⁶ ע"ש אדמה לעליון³⁷.

In Tanya, the Alter Rebbe explains that **every Jew** is capable of achieving perfect self-control and reaching the level of a *benoni*. First, we see this on the title page where the Alter Rebbe refers to the book as "*Sefer Shel Benonim*" (the book for the *benonim*), and then states that it (being a *benoni*) is "**very** close to you" (very achievable). Additionally, the Alter Rebbe says that "it is a quality that every person has the potential to achieve, and **every person** should pursue it." This is because every Jew is referred to as "Adam" (man), which is related to the phrase in the *possuk*, "*adame l'elyon*" (I will resemble the Divine) because he possesses a G-dly soul.

[Additionally, the words that the Alter Rebbe uses to explain that every person can become a *benoni* are "*midas kol adam*" (being a *benoni* is the "measure" of every person). The word *midah* (measure) implies "limit," hinting to the fact that every Jew can attain the level of *benoni* even within his current "limitations."]

ויתירה מזו (כמו שממשיך בתניא שם) ד[ואחרי' כל אדם³⁸ ימשוך
 (דבזה) (בתיבת ימשוך) ב' פירושים כמו בואהבת³⁹ - ציווי והבטחה
 לעתיד].

Furthermore, the Alter Rebbe says that "every person should be 'drawn after' (pursue) [the level of *benoni*]." This can be interpreted both as an instruction (**should** pursue) and as a promise (**will** pursue). [This is similar to how Chassidus explains the word "*v'ahavta*" from *Shema*; it means both "you **should** love" and "you **will** love."]

Based on this, we understand that **everyone** can reach the level of *benoni*, even while feeling that he "wants to be obligation-free."

The Rebbe explains how each person has this ability:

וטעם הדבר הוא, כי אף זה דבהפקירא נחא לי' (כנ"ל) זהו רק בחיצוניות, אבל פנימיותו - מדת כל אדם ואחר' כל אדם ימשוך - הוא מה שהוא חלק אלוהה ממעל ממש⁴⁰,

Even if a Jew is on the level of a "slave" whose desire is to be "obligation-free," this is not his **true** desire. His true desire comes from his "Adam" within him - his G-dly soul, which is a "literal piece of G-d above" - while his desire to be "free" is only a symptom of the concealment caused by his animal soul.

This concept is reflected in a famous ruling of the Rambam:

וכפס"ד הרמב"ם הידוע⁴¹ דכשכופין אותו (כי לי' נחא בענין אחר) ואומר רוצה אני הרי"ז רצונו האמיתי [כי מה דבהפקירא נחא לי' איז דאָס ניט ער כ"א יצרו אנסן],

According to *halacha*, a *get* (bill of divorce) must be given willingly. The Rambam discusses a case when a man is obligated by Torah law to divorce his wife, but refuses. In such a case, the court is able to beat him until he says, "I want [to give her the *get*]."

If a *get* needs to be given willingly, how can physically forcing the husband to give it result in a valid *get*?

The Rambam explains that every Jew's inner desire is to do what Hashem wants. However, his *yetzer hora* can sometimes get in the way of this desire being expressed. Therefore, if *halacha* [Hashem's will] says that he should give a *get*, the husband's inner desire **must be** to give the *get* - and his *yetzer hora* is preventing him from feeling it. Even though the **superficial** reason why the husband agrees to give the *get* is to save himself from bodily harm, the **true** reason that he agrees is because this is his **true** desire.

Similarly, someone who "wants to be obligation free" only wants this because he is "forced against his (true) will" by the foreign influence of his *yetzer hora* - but his **true** self wants to do the will of Hashem.

In addition to the fact that his true desire is expressed when he is **forced** to do Hashem's will, he will eventually come to do it on his **own**:

ובודאי תבוא (הפנימיות שלו) בפועל כנ"ל (דימשוך הוא לשון עתיד והבטחה) בפוך ובלבבך לעשותו, במחדו"מ, כולל קיום השבועה דמשיביעין אותו⁴² (עכ"פ אל תהי רשע (כ"א בינוני²⁹)) כבתניא (דזהו ג"כ הפי' בואחרי' כל אדם ימשוך, שהאדם (מצד נשמתו) נמשך להיות בינוני, וואס דאָס נעמט אים אַרויס מאיזה מעמד ומצב שיהי' בעבודתו], כי בודאי ש(גם אם צריך לעשות תשובה⁴³) סופו לעשות תשובה וכהבטחה⁴⁴ כי לא ידח ממנו נדח⁴⁵ [ואדרבה, ע"י התשובה יבוא לדרגא נעלית יותר, כמאמר⁴⁶ במקום שבע"ת עומדין אין צדיקים גמורין יכולין לעמוד בן]. ועד אשר מצד הפנימיות שלו, הנה תמיד קרוב הוא לזה (שיהי' בפוך ובלבבך לעשותו, במחדו"מ - כבינוני) מאוד.

As explained above, every Jew **will** pursue the level of *benoni* so his love for Hashem is expressed "in his mouth and in his heart [sufficiently enough] to do it (perform the mitzvos)." This will fulfill the oath that was administered to his soul before it descended to this world: "[Try to] be a *tzadik*, [but you may not reach that level – but regardless,] don't be a *rasha* [rather, be a *benoni*]."

The soul of every Jew desires to pursue this path, regardless of the Jew's current standing in Torah and mitzvos. This is true even if he needs to do *teshuvah*, as reflected in the promise "no one is ever completely pushed away from Him." [Furthermore, he can even reach **higher** than the level of *tzadik*, as it says, "In the place where a *ba'al teshuvah* stands, even complete *tzadikim* cannot stand."]

Not only **can** a Jew reach this level; he is always very **close** to reaching it, as it says in the *possuk* on which Tanya is based, "Because this thing (reaching the level of *benoni*) is **very close** to you."

Based on the above, we can understand how a "Canaanite slave" can refer to a *benoni*:

ועפ"ז יובן גם בנדו"ז דאף שעבד כנעני בהפקירא ניחא לי מ"מ מדריגתו היא בחי' הבינוני, כי סו"ס בודאי יאמר רוצה אני (מצד הפנימיות שלו) כי לא ידח כו'.

Even someone who "wants to be obligation-free" has **within him** the level of *benoni*. Eventually, he will say (in a revealed way) that "I want [to do the will of Hashem]," because "no one is ever completely pushed away from Him."

[Editor's note: In order to understand the following section, it's important to understand the precise wording of the Mechilta (quoted in Rashi) regarding the words "*eved ivri*" (a Hebrew slave).

Commenting on the words "*eved ivri*," the Mechilta says, "This refers to a Hebrew slave."

The Mechilta then asks:

"Or maybe this refers to the slave **of** a Hebrew – a Canaanite slave which he purchased from another Jew?

The Mechilta builds the case for this explanation:

In our *possuk* it says, "He shall work [for] six years." If this refers to the Canaanite slave, how [then] can I apply the *possuk*, "and you shall give them [the slaves] as an inheritance" (Vayikra 25:46), [implying that they **never** go free and are given as an inheritance to the next generation]? [How do we resolve this contradiction?]

Can we say that the other *possuk* applies to a Canaanite slave purchased from a **non-Jew** [who is kept forever], but a Canaanite slave purchased from a **Jew** goes free after six years?

The Mechilta explains why this is not the correct interpretation:

Talmud lomar (we can learn the correct interpretation from the fact that the Torah states) "If your brother, a **Hebrew man...** be sold to you, [he shall serve you for **six years**]" (Devarim. 15:12). This clarifies that I [the Torah] said this [that he goes free after six years] only regarding your **brother** (a Jewish slave). [Therefore, we conclude that our *possuk* refers to a **Jewish** slave – a "slave who **is** a Hebrew," not "a slave **of** a Hebrew."]]

The term "*talmud lomar*" is referenced in the Rebbe's explanation below. **End of editor's note.**]

The Rebbe explains the spiritual significance of the Mechilta's question:

ו) **והנה** זה שאפשר להיות קס"ד בתורה ד"או אינו אלא עבדו של עברי" אבל הוא עצמו עבד כנעני, והיינו שתהי' דרגת העבודה בבחי' עבד כנעני דבהפקירא ניחא לי', הוא רק מצד ירידת הנשמה למטה, שירדה מאיגרא רמה לבירא עמיקתא⁴⁷.

The Mechilta's question on our *possuk* represents the fact that it is possible for a Jew to descend to a level where he "wants to be obligation-free." The very fact that the simple reading of our *possuk* refers to a "Canaanite slave who belongs to a Hebrew" (and not a Jewish servant) represents the fact that a Jewish soul descends from a "high roof to a low pit" (from an extremely high level in the spiritual world down into the physical world).

The Rebbe continues to explain the next section of the Mechilta:

[וגם אז אין קס"ד שיהי' עבד כנעני לגמרי ח"ו כ"א "עבדו (כנעני) של עברי", דישנה עליו השפעת ואדנות של "עברי", כי גם מי שהוא בדרגא הכי פחותה שבישראל (בבחי' עבד כנעני, מצד ירידת הנשמה למטה) מ"מ להיותו בן לאברהם אבינו [דאחד הי' אברהם⁴⁸ ,

אברהם העברי⁴⁹ יש לו בירושה האהבה (והיראה) המסותרת כמבואר בארוכה בתניא⁵⁰,

Even though the G-dly soul descends into this physical world, it is impossible for it to become a complete "Canaanite slave." The lowest level it can reach is "a Canaanite slave of a **Hebrew**," which means that it is always impacted by its "master" – Avraham Avinu, who is called "Avraham the Ivri (Hebrew)." As explained in Tanya, every single Jew inherits a natural love (and fear) of Hashem from Avraham Avinu. These feelings are hidden within him, and therefore he can never become a complete "Canaanite slave" who lacks any connection to G-dliness.

The Rebbe explains the effect of this "hidden love and fear" which the Jew inherits from Avraham:

שאהוי"ר זו פועלת אצל כאו"א (גם אם נדמה לו דבהפקירא ניחא לי, שרצונו הוא בענינים אחרים, גם בענינים כאלו שהם היפך הרצוי ח"ו) אַז ער מוז טאָן ווי דער אויבערשטער וויל, ולכן אא"פ שיהי' כנעני לגמרי ח"ו כ"א עבד כנעני של עברי, שבגלוי הוא בבחי' עבד כנעני, אבל נמצא בו (בהעלם) האהבה המסותרת שבירושה מאברהם העברי].

This hidden love and fear affects **every Jew** (even someone who feels like he wants to be "obligation-free" and involve himself in things that are against Hashem's will) and makes him feel that he **must** do what Hashem wants. Therefore, the lowest a Jew can fall is a "Canaanite slave **of** a Hebrew" – he may **feel** like he wants to be "obligation-free," but hidden within him is the influence of "the Hebrew" (Avraham Avinu), the natural love and fear of Hashem.

The Rebbe now explains the conclusion of the Mechilta:

וכוונת ירידה זו, שישנו קס"ד בתורה ד"או אינו אלא עבדו של עברי", היא רק בכדי שע"י עבודתו ב"תלמוד לומר" - לימוד התורה באופן שילמוד ממנה מהו רצון התורה - הנה יראה מיד ויגלה האמיתיות

שלו ש"אף כאן עבד שהוא עברי⁵¹, ושהוא בעצמו הוא עברי (ולא שהוא כנעני ויש עליו רק אדנות העברי),

The soul descends into this world to such an extent that "you **might** assume that this refers to a Canaanite slave" (it seems that it doesn't have a connection to G-dliness) in order to reveal it through the process of "*talmud lomar*" (which literally means "we learn the correct interpretation and say...", but here is used to refer to learning Torah, the literal meaning of "*talmud*"). Through learning Torah in a way that focuses on understanding what Hashem wants you to **do**, this "reveals that our *possuk* refers to a Hebrew servant" – even within the person who appears to lack a connection to G-dliness, learning Torah can reveal that he has the love and fear for Hashem within him. (Not only does he "belong to the Hebrew" (is **affected** by Avraham Avinu) – he **is** a Hebrew (he **has** a natural love and fear for Hashem).

והיינו שמקומו ומדרגתו הוא בבחי' עבר הנהר⁵², וגם כדאיתא במדרש⁵³ דמה שאברהם נקרא אברהם העברי הוא ע"ש שכל העולם כולו מעבר אחד והוא מעבר אחד, וכן פועל בעבודתו להיות (עבד) עברי, אָז ער שטעלט זיך אָנטקעגן דער גאַנצער וועלט, מתחיל מהעלם והסתר (עולם מלשון העלם⁵⁴) נפשו הבהמית, ומהפך אותה, והולך ועולה מדרגא לדרגא, מבחי' עבד כנעני (שלקחתו מישראל) לבחי' עבד (שהוא) עברי, ואח"כ גם לבחי' אמה העברי', ועד שפועל בעבודתו שיהי' לו או לבנו יעדנה⁵⁵ כמבואר בארוכה בדרוש הנכבד לרבינו הגדול נ"ע הנ"ל⁵⁶.

Learning Torah in this way reveals that the Jew's "true home" is "on the other side of the river" (Avraham was from the "other side of the river, which is why he was called an *ivri*, which means "from the other side") – in a G-dly environment.

Furthermore, the Midrash says that Avraham was called "Avraham the Ivri" because "the entire world was on one side (they didn't believe in Hashem) and he was on the other side (because he believed in Hashem)." Therefore, when a Jew learns Torah and

reveals the "Ivri" within himself, this gives him the strength to stand up against the (concealment of G-dliness within the) entire world - starting with his own animal soul.

This enables a Jew to transform his animal soul and reach higher levels within his service of Hashem, going from a "Canaanite slave" (which was purchased from a Jew, meaning that his desire was to be "obligation-free"), to the level of a "Hebrew slave" (who experiences his soul's natural emotions for Hashem), to the level of the "Hebrew maidservant" (who experiences emotions which result from the contemplation of G-dliness), and even to the level of "if he [the master] designates her as a wife for his son" (who experiences the love and fear of Hashem which come from the *yechida* - the essence of his soul).

In the next section, the Rebbe will explain how these levels apply to the daily life of a Jew.

Section Three

In the first two sections, the Rebbe explained the following points:

- The *pesukim* in the beginning of *parshas Mishpatim* teach us the overall approach to serving Hashem and the levels that a Jew progresses through as he advances in his service of Hashem.
- Just like learning Torah needs to be methodical, deliberate, and “taken to heart,” the same is true for the service of Hashem.
- In general, the three levels of the Canaanite slave, the Hebrew slave, and the Hebrew maidservant refer to three levels of serving Hashem: *nefesh* (non-emotional dedication), *ruach* (natural emotions of the G-dly soul), and *neschama* (emotions that result from the understanding of G-dliness).
- These three stages of development within serving Hashem roughly correspond to the three stages that a Jew can be in within his growth: *rasha*, *benoni*, and *tzadik* (respectively).
- On a more specific level, a Jew doesn't necessarily have to experience the G-dly soul's natural emotions (*ruach*) in order to become a *benoni*. A *benoni* may have only reached the level of *nefesh*, but has the perfect dedication that prevents him from ever making the wrong choice.
- Even through someone on the level of *nefesh* emotionally feels that he wants to be “obligation-free,” he can still be considered a *benoni* who has reached a state where he “will never sin.” Since the **true** nature of a Jew is that he **wants** to do the will of Hashem, even though he may **feel** that he wants to be “obligation-free,” this feeling doesn't represent his true nature – and therefore doesn't prevent him from being considered a *benoni*.

The Rebbe now explains how the level of "Canaanite slave" applies to the daily life of a Jew:

והנה כללות ענין הנ"ל ישנו גם בעבודת כאו"א בכל יום⁵⁷. והענין הוא, דבחי' עבד כנעני הוא כאשר ישראל הם בבחי' התלבשות בעניני העולם בכדי⁵⁸ לברר אותם, וכמ"ש⁵⁹ ועשית כל מלאכתך, שצ"ל מלאכה בעניני עוה"ז הגשמי וגם בחומריות העולם בכדי להפכו לקדושה, שמצד התלבשות זו בעניני העולם, ע"י הבירור אפשר שיתדבק בהמברר ענין בלתי רצוי מדבר המתברר כדאיתא בתניא⁶⁰, ועי"ז אפשר שיהי' נראה בתחלת העבודה כבחי' עבד כנעני.

Within a Jew's day, the level of "Canaanite slave" is represented by his involvement with the physical world. (The term "Canaani" [Canaanite] can also mean "merchant.") Just as in the previous section the "Canaanite slave" represents a level where a Jew's conscious desire is for things that are not focused on serving Hashem, so too this part of the day has no obvious connection to serving Hashem.

However, the only reason that a Jew needs to be involved in the physical world is in order to refine it, revealing its connection to G-dliness. This is why the Torah says, "six days shall you work... [but the seventh day is Shabbos for Hashem]." Just like a Jew is commanded to keep Shabbos, so too he is commanded to involve himself in the refinement of the physical world during the rest of the week.

Even though this is part of a Jew's service of Hashem, it's still possible that his interactions with the coarseness of the physical world can have a negative spiritual impact on him. As the Alter Rebbe explains in Tanya by way of an analogy, "when you wrestle with a filthy person, you are bound to get dirty as well." Therefore this "external dirt" can make the Jew appear as a "Canaanite slave" when he's beginning his service of Hashem during the workday.

אמנם ירידה זו היא לצורך עלי', ולכן היא לרגע בלבד, ומיד לאח"ז היא התחלת העלי', ויתירה מזו הנה ע"י הירידה נעשה עלי' ביתר שאת ויתר עוז, ע"ד המבואר בתניא⁶¹ בנוגע לענין המבלבל את האדם בתפלתו, שמהבלבול עצמו צריך להתעורר להתפלל יותר בכוונה מעומקא דלבא.

However, the purpose of this "descent" into the coarse physical world is to enable the Jew to reach an even higher level. Therefore, the "concealment" of the physical world is only momentary, and serves as a challenge to motivate the Jew to reach even deeper within himself to connect to Hashem.

When a Jew is faced with the challenges of the physical world, he can change his focus by thinking about the analogy that the Alter Rebbe provides in Tanya regarding a non-Jew who is disturbing a Jew during *davening*. Rather than frustrating the Jew, it should only serve as a motivation to improve his *davening*.

The Alter Rebbe explains why:

והוא כשיתבונן שמכיון שהקב"ה הוא המחי' את הענין המבלבלו הנה בודאי שזה שהראו לו (מלמעלה) בלבול זה, והבלבול נמצא בתוך הד"א שלו, ועד שגם מבלבלו בתפלתו, הוא (לא מפני שהוא ענין בפ"ע ח"ו, כ"א) רק בכדי שהאדם ע"י עבודתו יעשה מהבלבול מטעמים ל' רבים, תחלה ע"י העבודה שבבחי' אתכפיא (כללות עבודת הבינונים), עד שיגיע גם לבחי' אתהפכא (כללות עבודת הצדיקים) כמבואר בתניא⁶²,

When the Jew thinks deeply about the fact that Hashem is continuously investing life into this "disturbance" in order for it to exist, and Hashem decided to place this disturbance within his personal space, and specifically at the time of *davening*, he will realize that this "unwanted disturbance" is not in opposition to Hashem's plan at all. (The root of frustration is the idea that someone or something is interfering with whatever "should" be happening. When

a Jew realizes that this is also part of the plan, the frustration disappears.)

On the contrary – Hashem is presenting him with an opportunity to overcome the challenge and dig deeper into himself in order to properly concentrate on his *davening* **despite** the distraction he is facing. This challenge brings out a greater strength and ability than would have been possible otherwise.

As the Alter Rebbe explains regarding the *possuk* that Yitzchok asked Eisav to make him “delicacies” (plural), Hashem enjoys different “flavors” of serving Him. The “sweet” delicacies are represented by the service of *tzadikim*, who completely transform the animal soul into pure and “sweet” holiness. However, sour or spicy foods can also be delicious when prepared properly. This type of “delicacy” is made when a Jew struggles against his “sour or spicy” animal soul and “flavors it” with Torah and mitzvos. Even though the animal soul itself is still “spicy or sour,” Hashem still enjoys this “flavor” of service.

A Jew has the opportunity to first serve Hashem “sour or spicy delicacies” (which represents the struggle of being or becoming a *benoni*) through the service of *eskafia* (self-control in the face of internal conflict), and then may be able to reach the level of “sweet delicacies” if he is able to become a *tzadik* and perform the service of *eshapcha* (transformation).

This explains why the “Canaanite slave” portion of a Jew’s day (dealing with the physical world) is a tremendous opportunity to serve Hashem:

ועד"ז הוא בענין הנ"ל שמהירידה גופא צריך להתעורר ביתר שאת לעבוד עבודתו בבחי' עבד כנעני, עבד עברי ואמה העברי', עד שיגיע להיות לו או לבנו יעדנה, ועד ויצאה חנם אין כסף⁶³ [שכ"ז הוא כללות העבודה דאתכפיא ואתהפכא הנ"ל] כמבואר בארוכה בדרוש הנ"ל.

The test of dealing with the physical world provides the challenge that a Jew needs in order to bring out his deepest potential and growth in his service of Hashem. This growth follows the stages of first being a Canaanite slave (raw commitment to Hashem), then by becoming a Hebrew slave (experiencing his G-dly soul's natural love and fear for Hashem), and then becoming a Hebrew maidservant (creating a higher level of love and fear for Hashem through meditation on G-dly concepts).

Furthermore, he can even reach the level of "if the master takes [the Hebrew maidservant] for himself or for his son as a wife" (experiencing the emotions that come from the essence of his soul, the *yechida*), and ultimately the level of "he shall go free without payment." Overall, these levels represent the general progression from *eskafia* to *eshapcha* within the service of Hashem.

וע"י עבודה הנ"ל דשש שנים יעבוד, די(עבוד) קאי על כללות עבודת האדם לקונו, הנה מגיעים לובשביעית (יצא לחפשי חנם⁶⁴), דקאי על השלימות הכי נעלית שתהי' לע"ל, יום⁶⁵ שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים⁶⁶, שאז יהי' גילוי אלקות למטה, דירה לו ית' בתחתונים [ומעין גילוי זה מאיר גם עתה בשבת⁶⁷ ובפרט⁶⁸ בהזמן דרעוא דכל רעוין].

Through the "six years of slavery," which refer to the general concept of a Jew's service of Hashem, we reach the "seventh year," which represents ultimate perfection – the time of Moshiach. The time of Moshiach is referred to as "the day which is entirely Shabbos and eternal tranquility" because the revelation of G-dliness in the physical world stops it from presenting a challenge to our service of Hashem. This will accomplish a revelation of Hashem's essence in the physical world (a *dirah b'tachtonim*) – something which we now experience a "hint" of on Shabbos, especially Shabbos afternoon after *mincha*.

The Rebbe connects this to the next *parsha* - *parshas Terumah* - which was read at *mincha* before this *ma'amar* was said:

ח) ויש לקשר זה עם ענין המשכן המבואר בפ' תרומה [פרשת שבוע הבא שקראו בשבת בזמן המנחה, כי אז הוא כבר התחלת השייכות למוצאי שבת], שענינו הוא להיות על ידו ושכנתי בתוכם⁶⁹.

This concept of revealing Hashem in the physical world through the "six years of slavery" (corresponding to the six days of the week) is also reflected in the construction of the Mishkan which is discussed in *parshas Terumah*. The purpose of the Mishkan was to reveal Hashem's presence in the physical world, as the *possuk* says, "Make for Me a Mikdash and I will dwell within it." [Literally "I will dwell within **them**," but on a simple level the *possuk* refers to fact that Hashem will dwell within "it" - the Mishkan.]

ובעיקר היתה השראה זו ע"י הארון [שלכן הקדים ציווי עשיית הארון לכל שאר עניני המשכן, כי פנימיות ותכלית כוונת כל המשכן הי' (השראת השכינה שב) הארון כמבואר בארוכה ברמב"ן עה"ת⁷⁰. וזהו ע"ד פירוש המדרש שהובא לעיל דמה שהתחיל ואלה המשפטים בדין עבד עברי דוקא הוא כי במצוה זו מרומזת הנקודה הפנימית שבעבודתם של ישראל - דאני נבראתי לשמש את קוני⁷¹, וכמבואר במדרש שם דאני קניתי אתכם במצרים כו'. ועד"ז גם בעבודה בפועל שמקדים תחלה תכלית העבודה, שהיא המשכת השכינה ע"י הארון] שע"י נמשך לעשות לו ית' דירה בתחתונים.

Specifically, Hashem's presence is revealed in the Mishkan through the *aron* (the ark which contained the tablets inscribed with the Ten Commandments). This is why the commandment for building the *aron* preceded the instructions for the rest of the Mishkan; since the *aron* accomplished the Mishkan's ultimate purpose, it was therefore the initial focus in its construction.

Just like the *aron* was the **first** focus because it was the ultimate purpose of the Mishkan, so too the Torah began the discussion of the

overall service of Hashem (after the Giving of the Torah) with the laws of slaves. Because a Jew's ultimate purpose is that "I was created to **serve** my Creator," the Torah **first** explained this mitzvah to show that it is the ultimate purpose of a Jew's creation. (This is also the meaning of the Midrash referenced at the beginning of the *ma'amar*: the first mitzvah mentioned was the "Hebrew slave" because Hashem says that "I acquired you as My slaves in Mitzrayim" – and therefore your ultimate purpose is to serve Me.)

Just like the *aron* was the main priority in the Mishkan, in our service of Hashem the main priority is to create a *dirah b'tachtonim* through the power of Torah.

דע"י שתחלה הוא ושכנתי בתוכם⁷², בתוך כאו"א⁷³, הנה אח"כ נמשך להיות ושכנתי בתוכם כפשוטו בהמשכן ובביהמ"ק ועד לכל העולם כולו (זה יהי בשלימות בשביעית, באלף השביעי⁷⁴). והעבודה לפעול המשכת השכינה היא עשיית הארון שהו"ע התורה, שע"ז נמשכת אח"כ השכינה גם בעולם, כי נר מצוה ותורה אור⁷⁵, שהתורה מאירה⁷⁶ ומראה דרכו של כאו"א מישראל לדעת את המעשה אשר יעשון⁷⁷ ואלה אשר לא תעשינה⁷⁸.

By first revealing G-dliness within ourselves through *eskafia* and *eshapcha* ("I will dwell within **them**" – within each and every Jew), this enables us to reveal Hashem within the physical world. (This will only be achieved in its **ultimate** state in the "seventh millennium.") First, we will reveal Hashem's presence in the Bais HaMikdash itself, and then in the entire world. Practically, this happens through the study of Torah (represented by the *aron*), which enables the revelation of Hashem's presence within the physical world, just like it did within the Mishkan.

The *possuk* says that "[a mitzvah is a candle and the] Torah is **light**" because the Torah illuminates and directs the path of every Jew, showing him "the task that needs to be done" and "these things which should not be done."

Just like a Jew's overall service of Hashem begins with addressing the physical world (a Canaanite slave), the same is true for bringing Hashem's presence into the physical world:

ותחלה ממשיכים השראת השכינה בזהב וכסף ונחושת וגו' ⁷⁹ של המשכן, ומהמשכן ומקדש הנה אורה יוצאה לעולם ⁸⁰, עד שהעולם מתמלא מאור זה באופן גלוי, וכמאמר ⁸¹ עתידה ירושלים שתתפשט בכל ארץ ישראל ועתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות בגאולה האמיתית והשלימה. דגאולה זו תלוי' במעשינו ועבודתנו בהשיתא אלפי שני דהוה עלמא ⁸², ובפרט בהעבודה שבזמן הגלות ⁸³, ובמיוחד בהעבודה שבסיום וחזרת זמן הגלות בעקבתא דמשיחא [והכל הולך אחר החיתום ⁸⁴], שעי"ז מביאים הגאולה שאז יבנה ביהמ"ק במקומו בגלוי וכפשוטו,

First, Hashem's presence is revealed in the gold, silver, and copper of the Mishkan (representing the Mishkan itself), and then emanates from the Mishkan and spreads throughout the entire world. This is the meaning of the statement of the Sages, "In the future, Yerushalayim will expand to cover all of Israel, and Israel will expand to cover the entire world." Meaning, the revelation of Hashem's presence will begin in the Bais HaMikdash (Yerushalayim), and from there will spread to the entire world.

This *geula* is dependent on our actions and efforts during the "six thousand years of the world's existence," and especially during the time of *galus* – specifically at the **end** of *galus* when we are at the "heels of Moshiach." Because "the end has the greatest impact," our actions now at the end of *galus* are able to bring about the building of the Bais HaMikdash and the ultimate *geula*.

ובהעילוי שיהי' בביהמ"ק השלישי דמקדש אד' כוננו ידיך ⁸⁵ שזהו למעלה גם מביהמ"ק הראשון והשני ⁸⁶ וגם למעלה מהעילוי שהי' במשכן. דאף שהמשכן הי' מעשה ידי משה ומעשי ידי משה הם נצחיים כדאיתא בגמרא ⁸⁷ ומשו"ז גם המשכן הוא נצחי, מ"מ ע"י עבודת ישראל בזמן הגלות יהי' (בביהמ"ק השלישי) עילוי שלמעלה

גם ממעלת המשכן [בדוגמת העילוי שבמשיח על משה רבינו⁸⁸], שיהי' העילוי דעבודת התשובה, שמהעלם והסתר העולם גופא עושים דירה לו ית' בתחתונים, וכידוע דענינו של משיח הו"ע התשובה⁸⁹, כמאמר⁹⁰ משיח אתא לאתבא צדיקיא בתיובתא. ויצא חוטר מגזע ישי ונצר משרשיו יפרה⁹¹ עד שומלאה הארץ דעה את הו' כמים לים מכסים⁹², בגאולה האמיתית והשלימה.

The Third Bais HaMikdash which "Your hands established" will be superior to the first two, and even superior to the Mishkan. Even though the Mishkan was made by Moshe, and "anything made by Moshe is eternal," the advantage of the Third Bais HaMikdash will be even greater due to the advantage of *teshuvah*. [Similarly, Chassidus explains that Moshiach has an advantage over Moshe because of the quality of *teshuvah*.]

["Anything made by Moshe is eternal" is based on the Gemara which says that the enemies of the Jews were never able to destroy the Mishkan which Moshe built because it was hidden in the tunnels underneath the first Bais HaMikdash.]

Just like the motivation for *teshuvah* is a result of the fact that a Jew is "far" from Hashem, so too our service of Hashem during *galus* transforms the darkness of the physical world into a *dirah b'tachtonim* – a place where Hashem's essence is revealed. Moshiach represents this concept of *teshuvah*, as it says, "Moshiach will come to bring the *tzadikim* to do *teshuvah*" – enabling them to reach an even higher level than their "sweet" service of Hashem.

"And a shoot [a king] shall spring forth from the stem of Yishai [the father of Dovid HaMelech], and a twig [Moshiach] shall sprout from his roots," until "the entire world is filled with the knowledge of Hashem like water covers the sea" with the true and ultimate *geula!*

וע"י עבודה הנ"ל הנה ממהרים, מזרזים ומחישים עוד יותר את ביאתה, שבאה בהקדם הכי גדול בימינו ממש למטה מעשרה

טפחים. ויהי' נראה בגלוי דוהלכו גוים לאורך⁹³, והיו מלכים אומניך ושרותיהם מניקותיך⁹⁴, וכן תהי' לנו עוד בימים האחרונים שבימי הגלות, דהגם דאכתי עבדי אחשורוש אנן⁹⁵ מ"מ גם אז נפל פחד היהודים עליהם⁹⁶ ועד אשר אחשורוש עצמו בעט זיך און גיט את בית המן לאסתר המלכה⁹⁷, וזהו הכנה קרובה לקיום היעוד⁹⁸ דאז אהפוך אל עמים שפה ברורה וגו', בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

Through serving Hashem in the way described above (through the challenges of the physical world), we accelerate the arrival of Moshiach, may he come as soon as possible!

Then we will see the fulfillment of the promise that "the nations will go by your light" and "kings will be your caregivers and their princesses will be your wet nurses."

May we see these promises fulfilled in these final days of *galus*! Even through "we are still slaves of Achashverosh" (referring to the fact that the Jews were still under Persian rule after the miracle of Purim, but on a broader scale refers to the fact that we are still in *galus*), "the fear of the Jews was upon them [the Persians]" (after the miracle of Purim, referring to the Jews' strength even during *galus*) to such an extent that Achashverosh **himself** decided to "give the estate of Haman to Esther" (representing the Jews' transformation of *kelipah* into G-dliness).

This transformation during the time of *galus* is an immediate preparation for the fulfillment of the *possuk*, "Then [at the time of Moshiach] I will transform the nations to speak a pure language," with the true and immediate redemption through Moshiach!

Footnotes from the Original Hebrew

(* יצא לאור בשעתו, ז' אד"ר ה'תשל"ח).

- (1) משפטים כא, א.
- (2) עד, ג. וראה ג"כ תו"ח שמות תט, א. תכה, ב [בהוצאה החדשה - משפטים ח"ב רעז, א. רפד, א]. דרמ"צ פ, א.
- (3) אוה"ת משפטים ע' א'עז. וראה ג"כ לקו"ש חט"ז ע' 255 ובהנסמן שם בהערה 34.
- (4) שמור"ר פ"ל, ה. הובא באוה"ת שם.
- (5) ראה שמור"ר שם, ד. וש"נ.
- (6) מלאכי ג, כב.
- (7) סוכה מב, א. הל' ת"ת לאדה"ז רפ"א.
- (8) ברכה לג, ד.
- (9) ראה עירובין נד, ב. ובפרש"י שם ד"ה להראות. רמב"ם הל' ת"ת פ"ד ה"ד. הל' ת"ת לאדה"ז פ"ד ס"ח.
- (10) שם.
- (11) ראה ג"כ תו"א שם עה, ג. אוה"ת שם ע' א'קכ. ועוד.
- (12) ואתחנן ו, ז. וראה שיחת כ"ד טבת שנה זו (תשל"ח) סוף ס"ד ובהערות שם (נדפסה בלקו"ש חכ"א ע' 280).
- (13) ספרי ופרש"י שם. קידושין ל, סע"א. הל' ת"ת לאדה"ז פ"ב ס"ג.
- (14) וראה ג"כ לקו"ש חט"ז ע' 243 ס"ד ואילך (באופן אחר).
- (15) ספרי ופרש"י.
- (16) משפטים כג, ל.
- (17) שם כא, ב.
- (18) עה"פ שם.
- (19) ראה בארוכה לקו"ש ה"ל.
- (20) ובקרא (המסקנא היא ד) מתחיל בע"ע, וי"ל שהוא ע"ד המבואר בקונטרס העבודה (פ"ב ואילך) דהתפלה ענינה פולחנא דרחימותא ואף שצ"ל עבודת היראה ה"ז קודם לזה ולא זו היא העבודה דתפלה.

(21) תו"ח שם עא, ב ואילך [בהוצאה החדשה - משפטים ח"ב רצג, א ואילך]. דרך חיים שער התפלה פס"ו ואילך. דרמ"צ שם ואילך. אוה"ת שם ע' א'קמ ואילך.

(22) שם ע' א'קכז.

(23) צד, ב.

(24) בתחלתו ואילך.

(25) שם ע' א'קכח.

(26) ע' א'קכט.

(27) גיטין יג, א.

(28) אוה"ת שם ע' א'קכח. ובכ"מ.

(29) ראה תניא פי"ד (כ, א).

(30) רפי"ב.

(31) ראה דרך חיים שם דמשמע דבהפקירא ניחא ל"י היינו לכל הדרגות דעבד כנעני.

(32) ראה לקוטי ביאורים לתניא (להר"י קאָרף) ע' תכח.

(33) שזהו עוד יותר מיכולת סתם (כ"א קרוב ומאוד - וראה תניא פי"ז ואילך).

(34) לשון הכתוב - נצבים ל, יד.

(35) רפי"ד.

(36) יבמות סא, א.

(37) של"ה כ, ב. רסח, ב. שא, ב. ובכ"מ.

(38) להעיר מכפל הל' "כל אדם". וי"ל שבזה מדגיש עוד יותר איך שזהו מדתו ולזה ימשוך כל א' מישראל יהי מי שיהי'. ראה יומא נא, ב.

(39) תו"א תשא פו, ג. ובכ"מ.

(40) תניא רפ"ב.

(41) הל' גירושין ספ"ב.

(42) נדה ל, ב. תניא רפ"א.

(43) ואין זה סתירה למה שהובא לעיל מתניא דהבינוני "לא עבר עבירה מימיו" - כי הפירוש הוא שעכשיו (לאחרי שעשה תשובה) הוא במצב ש"לא עבר עבירה מימיו" שלא נשאר רושם כלל מהעבירה שעשה. וראה בליקוט פירושים וכו' לתניא פי"ב (ע' רכט) הע' 4.

(44) ע"פ ש"ב יד, יד.

- (45) תניא ספל"ט. וראה הל' ת"ת לאדה"ז פ"ד ס"ג.
- (46) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ד.
- (47) ראה חגיגה ה, ב.
- (48) יחזקאל לג, כד.
- (49) לך לך יד, יג.
- (50) פי"ח.
- (51) מכילתא שם.
- (52) לשון הכתוב - יהושע כד, ב. וראה תו"א משפטים עה, ד. תו"ח שם תיא, א. תכו, ב. [בהוצאה החדשה - ח"ב רעה, ב. רפד, ב]. דרמ"צ פב, ב. ובכ"מ.
- (53) ב"ר פמ"ב, ח.
- (54) לקו"ת שלח לז, ד. ובכ"מ.
- (55) משפטים שם, ח-ט.
- (56) וראה גם בהמקומות שנסמנו לעיל בהערה 21.
- (57) ראה ג"כ אוה"ת שם ר"ע א'קלח, א'קמז.
- (58) שזה כנעני - גם לשון כנען, סוחר (כמבואר בדרושים הני"ל).
- (59) יתרו כ, ט. וראה מכילתא דרשב"י עה"פ. וראה לקו"ש חי"ז ע' 245 הע' 20.
- (60) פכ"ח (לה, ב).
- (61) אגה"ק סכ"ה (קמא, א). וראה ג"כ ד"ה וארא דמוצאי ש"פ וארא שנה זו (תשל"ח).
- (62) פכ"ז.
- (63) משפטים שם, יא.
- (64) שם, ב.
- (65) תמיד בסופה.
- (66) ראה תו"א שם עו, א. עו, ג. תו"ח שם תיא, ב. תטז, א. תכה, ב. תכז, ב ואילך [בהוצאה החדשה - ח"ב רעה, ב. רפא, ב. רפה, א ואילך. רצב, ב]. דרמ"צ פג, א ואילך. וראה ג"כ אוה"ת שם ס"ע א'קכב ואילך.
- (67) להעיר משמו"ר שם, ה (הובא באוה"ת שם ס"ע א'עז ואילך): לא תעבוד באחיק יותר מששה שנים שלא בראתי את העולם אלא לששה ימים כו'. רמב"ן משפטים כא, ג.
- (68) ראה המשך תרס"ו בסופו (ע' תקמד ואילך).

(69 תרומה כה, ח.

(70 ר"פ תרומה. וראה לקו"ש חי"א ע' 120 ואילך. ובלקו"ש ח"ד ע' 1346 הע' 24 שכ"ה גם לשיטת הרמב"ם. וראה ג"כ שם הע' 26.

(71 קידושין בסופה.

(72 וכמו שהמשכן בא לאחר יוהכ"פ.

(73 ר"ח שער האהבה פ"ו קרוב לתחלתו. ובכ"מ.

(74 ראה תניא פל"ו בהג"ה.

(75 משלי ו, כג.

(76 להעיר משמו"ר רפ"נ: פתח דברין יאיר וכו' פותחין באורה וכו' פתח בארון שנא' ועשו ארון, ובמ"כ שם: שבו כו' התורה שנק' אור.

(77 יתרו יח, כ.

(78 ויקרא ד, ב.

(79 תרומה שם, ג.

(80 ירושלמי ברכות פ"ד ה"ה. וראה פרש"י ד"ה שקופים - מנחות פו, ב.

(81 יל"ש ישעי' רמז תקנ.

(82 ר"ה לא, א.

(83 תניא רפל"ז.

(84 ברכות יב, א.

(85 בשלח טו, יז ובפרש"י. וראה פרש"י ותוס' סוכה מא, סע"א. תוס' שבועות טו, רע"ב. ועוד.

(86 ראה בארוכה ד"ה גדול יהי' כבוד הבית ה'תשכ"ב (לקמן ח"ד ע' קיא ואילך). ד"ה איכה ישבה ה'תשל"א (שם ע' קנב ואילך)]. לקו"ש ח"ט ע' 26 ואילך. וש"נ.

(87 סוטה ט, סע"א.

(88 ראה תנחומא ס"פ תולדות. לקו"ת צו יז, א.

(89 וגם הגאולה עצמה תבוא ע"י התשובה - ראה רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה. במקומות שנסמנו לעיל בהע' 86.

(90 הובא בלקו"ת שמע"צ צב, ב. שה"ש נ, סע"ב. וראה זח"ג קנג, ב.

(91 ישעי' יא, א.

(92 שם, ט.

(93) שם ס, ג.

(94) שם מט, כג.

(95) מגילה יד, א.

(96) אסתר ח, יז.

(97) ראה שם, א. ולהעיר משמו"ר פ"ל, ד שישראל נקראו על שמה של אסתר.

(98) צפני' ג, ט.

Also Available Online

L'Cho Omar Libi 5720

V'Haya Eikev Tishma'un 5727

Gadol Yiyeh Kavod HaBayis 5722

HaSam Nafsheinu B'Chaim 5718

V'Atah Tetzaveh 5741

Gal Einai 5737

Ki Yishalcha Bincha 5738

Omar Rabbi Oshia 5739

Basi L'Gani 5734

Basi L'Gani 5714

Al Kein Karu L'Yamim Ha'eleh Purim 5713

V'Haya Eikev Tishma'un 5727

V'Avraham Zaken 5738

Tanu Rabbanan Mitzvas Ner Chanukah 5738

Basi L'Gani 5715

Basi L'Gani 5735

Basi L'Gani 5736

V'Kibel HaYehudim 5711

Ki'Mei Teitzcha Me'Eretz Mitzrayim 5742

BaYom Ashtei Assar 5731

Tzion B'Mishpat Tipodeh 5741

Ani L'Dodi 5732

V'Chag Ha'Asif 5743

V'Yihyu Chayei Sara – 5741

Podoh B'Shalom - 5741

Sign up online to receive weekly translations as they are released.

www.simplychassidus.com

ב"ה

לע"נ

הרה"ח הרה"ת אי"א נו"נ עוסק בצ"צ

ר' דניאל יצחק ע"ה

בן יבלחט"א ר' אפרים שליט"א

מאסקאוויץ

שליח כ"ק אדמו"ר זי"ע

למדינת אילינוי

נלב"ע ב' אדר שני ה'תשע"ד

ת.נ.צ.ב.ה

DEDICATED IN MEMORY OF

RABBI DANIEL ז"ל MOSCOWITZ

LUBAVITCH CHABAD OF ILLINOIS

REGIONAL DIRECTOR

וְאֲנִי דָּנִיֵּאל נִהְיֵיתִי ... וְאֶקוּם וְאֶעֱשֶׂה אֶת מְלַאכַת הַמֶּלֶךְ

AND I, DANIEL ... ROSE AND DID THE KING'S WORK

(DANIEL 8:27)